

การพัฒนานวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัณนาท”
เพื่อยกระดับทักษะการอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

Development of Innovation: “Thai Spelling Instructional Package Based on
Chai Nat Folktales” to Enhance Thai Literacy Skills of the First Grade Students
in Wang Man Sub-District, Wat Sing District, Chai Nat Province

สุทธิรักษ์ บุรพาศิริวัฒน์¹ ธนิดา พิมทะโนทัย² วาสนา โปร่งจิต³ ณัฐนันท์ สีลาชีวลีสิทธิ์⁴
ศิริพร สุวัฒน์สุข⁵ และเอกพล กันทอง⁶

Sutthirak Burapasiriwat¹ Thanida Pimtanotai² Wasana Phongjit³ Natthanan Leelachewasit⁴
Siribhorn Suwattanasuk⁵ and Ekapon Kantong⁶
Corresponding Author E-mail: wasana.p@chandra.ac.th

Received: 2026-05-07; Revised: 2026-08-06; Accepted: 2026-08-30

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท 2) สร้างและพัฒนานวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัณนาท” 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทย และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัณนาท”

การดำเนินงานวิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์และสังเกตอย่างมีส่วนร่วมจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และคนในชุมชน รวม 52 คน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณรวบรวมจากแบบทดสอบการเขียนสะกดคำแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการเขียนสะกดคำมาจาก 4 ปัจจัยหลัก คือ ตัวผู้เรียน ครอบครัว สถานศึกษา และส่วนกลาง 2) ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อเกม PowerPoint ใบงาน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

¹ Lecturer in Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

²⁻⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย, มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

²⁻⁵ Assistant Professor, Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

⁶ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน, มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

⁶ Lecturer in Education Program in Chinese, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

และบอร์ดเกม “นักสืบคำ รู้จำนิทานพื้นบ้าน” ซึ่งสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำหลังเรียน (ร้อยละ 92.19) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน และ 4) ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.60)

คำสำคัญ : นวัตกรรม, ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทย, นิทานพื้นบ้านชัยนาท

Abstract

This research aims to: 1) study the problems and obstacles in Thai spelling among Grade 1 students at schools in Wang Man Sub-district, Wat Sing District, Chai Nat Province; 2) create and develop the innovative "Thai Spelling Instructional Package Using Chai Nat Folktales"; 3) study learning achievement in Thai spelling; and 4) study students' satisfaction with the "Thai Spelling Instructional Package Using Chai Nat Folktales."

The research methodology included qualitative and quantitative data collection. Qualitative data were collected through interviews and participant observation involving 52 participants, including the school principals, Grade 1 teachers, Grade 1 students, and community members. Quantitative data were collected using a 30-item multiple-choice Thai spelling test with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 0.92. The data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) Thai spelling problems stemmed from four main factors: students, families, schools, and the central administration; 2) the developed instructional package consisted of four components: lesson plans, PowerPoint game media, worksheets, and the "Word Detective: Remembering Folktales" board game, which effectively enhanced students' reading and writing skills; 3) students' post-test achievement in Thai spelling (92.19%) was significantly higher than their pre-test achievement; and 4) both teachers and students reported the highest level of satisfaction with the instructional package (92.60%).

Keywords : Innovation, Thai Spelling Instructional Package, Chai Nat Folktales

บทนำ

การอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญา การอ่านช่วยเปิดรับความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ในขณะที่การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด และบันทึกข้อมูลหลักฐาน หากผู้เรียนขาดทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ถูกต้อง ย่อมส่งผลให้การสื่อสารคลาดเคลื่อนและกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านการศึกษาของประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายอย่างมาก จากรายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาโดยสถาบัน IMD (International Institute for Management Development) ในปี พ.ศ. 2557 พบว่า ตัวชี้วัดด้านการศึกษาของไทยมีอันดับลดลงในเกือบทุกด้าน ซึ่งสาเหตุพื้นฐานประการหนึ่งมาจากปัญหาผู้เรียนขาดทักษะการอ่านออกเขียนได้ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนให้นักเรียนทุกระดับชั้นต้อง "อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง" เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ

จากการลงพื้นที่ในจังหวัดชัยนาทเพื่อบริการวิชาการของคณะผู้วิจัย ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2563 ในโครงการ “การพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเขียนได้ภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม” และ “โครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียน” พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในเขตพื้นที่เป้าหมายของจังหวัดชัยนาทประสบปัญหาการอ่านและการเขียนในชั้นวิกฤต โดยเฉลี่ยร้อยละ 95 มีปัญหาการเขียนสะกดคำภาษาไทย ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พ.ศ. 2563-2565 ที่ระบุว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ สาเหตุหลักเกิดจากบริบทของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดแคลนครูผู้สอนที่ตรงตามวิชาเอก และขาดแคลนสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประกอบกับข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและครอบครัวที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง จึงไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนของบุตรหลาน อีกทั้งยังมีการย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้ง ส่งผลให้การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนขาดความต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทจึงได้กำหนดจุดเน้นให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ตามเกณฑ์ช่วงวัย

ดังนั้นเพื่อสนองต่อนโยบายและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการสร้างและพัฒนานวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาท” เพื่อยกระดับทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท การเลือกใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ การเรียนรู้หลัก เนื่องจากนิทานเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสนุกสนาน สอดคล้องกับวิถีชีวิต และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจและทำให้ผู้เรียนในวัยประถมศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น แนวคิดดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยหลายฉบับที่ยืนยันว่า การใช้นิทานสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น ผลการศึกษาของ ชัยวุฒิ ชูประทีป (2552) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้านช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้หนังสือนิทานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (เมตตา บุญยศรี. 2552 และศุภศิริ บุญประเวศ. 2552) นอกจากนี้ การใช้หนังสือนิทานร่วมกับแนวการสอนอื่น ๆ อาทิ แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ยังช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียนสะกดคำได้อย่างมีนัยสำคัญ (สุทธิณี ศรเพชร. 2556 และอุมาพร บุญถม. 2553)

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงเชื่อมั่นว่าการพัฒนานวัตกรรมชุดสอนนิทานพื้นบ้านชัยนาท จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำภาษาไทย ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่เป้าหมาย แต่ยังเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงเพื่อคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาท เพื่อใช้ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาทที่มีต่อการใช้ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาท

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาท ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สาระสำคัญจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเขียนสะกดคำในระดับประถมศึกษา และการเขียนสะกดคำเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องอาศัยความสามารถในการถ่ายทอดเสียงเป็นตัวอักษรให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการสื่อสารและความคล่องในการเรียนรู้ ปัญหาหลักที่พบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือการขาดทักษะการจำรูปคำ การประสมคำที่ไม่ตรงตามมาตรา และการขาดแรงจูงใจในการฝึกฝน เนื่องจากการเรียนการสอนแบบท่องจำดั้งเดิม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในระดับนี้จึงจำเป็นต้องใช้สื่อที่กระตุ้นความสนใจและช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพลักษณ์ของคำได้อย่างชัดเจน เพื่อเปลี่ยนจากการท่องจำเป็นการทำความเข้าใจผ่านบริบทที่สนุกสนาน

2. นิทานพื้นบ้านในฐานะสื่อการเรียนรู้เพื่อการเขียนสะกดคำ นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจุดเด่นคือโครงเรื่องที่เข้าใจง่ายและมีความเป็นรูปธรรมสูง (ชัยวุฒิชัย ชูประทีป, 2552) การนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับคำศัพท์ผ่านตัวละครและเหตุการณ์ในนิทาน ซึ่งช่วยให้การจดจำตัวสะกดมีประสิทธิภาพมากกว่าการฝึกเขียนคำโดด ๆ นอกจากนี้ การใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาทในงานวิจัยนี้ยังเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตัวผู้เรียน เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่นักเรียนอาศัยอยู่

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมการสอนภาษาไทย จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการใช้นิทานร่วมกับสื่อประสมและนวัตกรรมทางการศึกษาช่วยยกระดับทักษะการเขียนสะกดคำได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

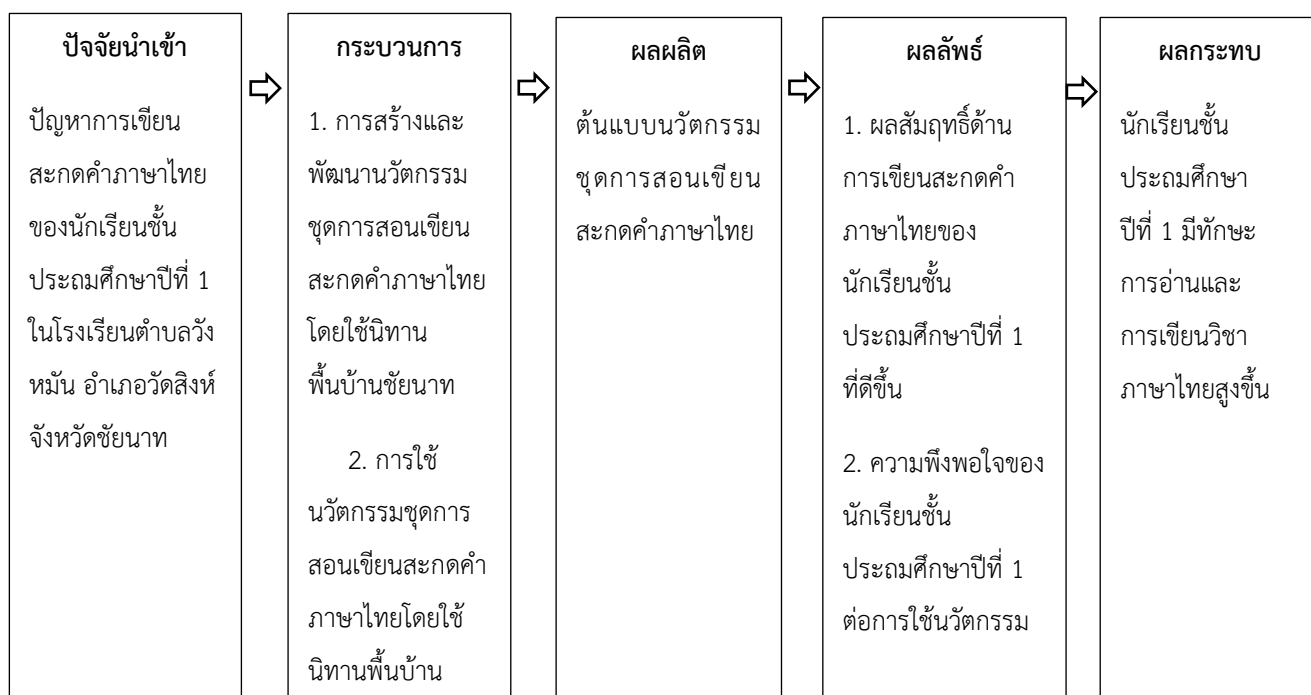
3.1 การพัฒนารูปแบบนิทาน เมตตา บุญยศรี (2552) และ ศุภศิริ บุญประเวช (2552) ยืนยันว่าการพัฒนาหนังสือนิทานที่เน้นมาตราตัวสะกดทั้งที่ตรงและไม่ตรงตามมาตรา ช่วยเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้อย่างชัดเจน

3.2 การบูรณาการวิธีการสอน อุมาพร บุญถม (2553) และ สุทธิณี ศรีเพชร (2556) ได้ศึกษาการใช้นิทานร่วมกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งพบว่านวัตกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

3.3 ประสิทธิภาพของสื่อประสม นวัตกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น บอร์ดเกม และสไลด์มีเดีย (PowerPoint) เมื่อนำมาใช้ร่วมกับนิทาน จะช่วยลดทัศนคติเชิงลบต่อการเรียนภาษาไทย และทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุด

สรุปสาระสำคัญจากการทบทวนวรรณกรรม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงได้นำหลักการสร้างชุดการสอนมาบูรณาการร่วมกับเนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านชยันต โดยออกแบบนวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันต” ให้ประกอบด้วยสื่อที่หลากหลาย แผนการจัดการเรียนรู้ เกม PowerPoint ใบงาน และบอร์ดเกม เพื่อแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จาก 5 โรงเรียนในตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท จำนวน 50 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นผู้ทำแบบทดสอบการเขียนสะกดคำภาษาไทย จำนวน 40 คน

จากทั้ง 5 โรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน 2 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจากนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทยตามผลการประเมินของครูผู้สอน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัณษาท” ซึ่งบูรณาการนิทานพื้นบ้าน 4 เรื่อง ได้แก่ เขาสรรพยา วังแม่ลูกอ่อน หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า และหลวงพ่อธรรมจักร เข้ากับแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ Power Point ใบงาน และบอร์ดเกม โดยผลการหาคุณภาพของชุดการสอนได้มาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนเริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอน จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหา ผลิตเครื่องมือชุดการสอน ตรวจสอบเครื่องมือ โดยหาค่า IOC และพัฒนาชุดการสอนสำหรับการหาค่า IOC (ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์) มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่งถือว่า ผ่านเกณฑ์ (ข้อคำถามมีความตรงและยอมรับได้) และการหาค่าความเชื่อมั่นที่ได้ค่าเท่ากับ 1.02 ซึ่งถือว่ามีความน่าเชื่อถือสูงมาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย (1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (2) แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลนิทานพื้นบ้านชัณษาท (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีข้อคำถามแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ (4) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้าน”

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท มีดังนี้

1.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่ขาดพื้นฐานการจดจำรูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสับสนในการวางตำแหน่งสระและตัวสะกด โดยเฉพาะคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านสมาธิและการขาดแรงจูงใจในการฝึกฝนทักษะการเขียนที่เน้นการท่องจำแบบเดิม ส่งผลให้เกิดเจตคติเชิงลบต่อการเรียนภาษาไทย

1.2 ปัญหาด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ บริบททางเศรษฐกิจในพื้นที่ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ทำให้ผู้ปกครองมีเวลาจำกัดในการดูแลและกวดขันด้านการเรียนของบุตรหลาน อีกทั้งนักเรียนบางส่วนอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุซึ่งอาจขาดทักษะในการแนะนำการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องตามหลักภาษาปัจจุบัน นอกจากนี้การย้ายถิ่นฐานตามฤดูกาลของการทำงานส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนขาดความต่อเนื่อง

1.3 ปัญหาด้านสถานศึกษาและทรัพยากรการเรียนรู้ โรงเรียนในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ประสบปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่ตรงตามวิชาเอกภาษาไทยโดยตรง ทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถตอบสนอง

ต่อความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนได้เท่าที่ควร นอกจากนี้ยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีความน่าสนใจ ที่จะช่วยดึงดูดใจนักเรียนในวัยเริ่มเรียน

1.4 ปัญหาด้านนโยบายและส่วนกลาง การปรับเปลี่ยนนโยบายทางการศึกษาและรูปแบบการประเมินผลบ่อยครั้ง ส่งผลให้ครูผู้สอนต้องปรับตัวตามภาระงานเอกสารและการจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ มากเกินไป จนลดทอนเวลาในการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการอ่านเขียนให้กับผู้เรียน ประกอบกับเนื้อหาในหลักสูตรบางส่วนมีความซับซ้อนเกินกว่าระดับพัฒนาการของนักเรียนในพื้นที่บริบทชนบท

สรุปปัญหาการเขียนสะกดคำไม่ได้เกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงลำพัง แต่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้เรียน ครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา คณะผู้วิจัยจึงนำประเด็นปัญหาเหล่านี้มาเป็นฐานในการออกแบบและพัฒนา “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” เพื่อให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยแก้ปัญหาได้ตรงจุดผ่านกลไกการเรียนรู้ที่สนุกสนานและสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของนักเรียนในพื้นที่

2. การสร้างและพัฒนานวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” เพื่อใช้ส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชยันนาท คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยบูรณาการเนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านในพื้นที่ตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชยันนาท จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เขาสรรพยา วังแม่ลูกอ่อน หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า และหลวงพ่อดมจักร ผลการพัฒนานวัตกรรมสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของนวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักที่สอดคล้องกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning ดังตารางที่แสดง

ตารางที่ 1 องค์ประกอบชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท

องค์ประกอบที่	รายการนวัตกรรม	รายละเอียดและแนวทางการใช้งาน
1	แผนการจัดการเรียนรู้	กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เน้นการเชื่อมโยงเนื้อหาบทนิทานกับการฝึกเขียนสะกดคำตามมาตรา
2	สื่อเกม Power Point	สื่อมัลติมีเดียที่บรรจุเนื้อหาบทนิทานและเกม ตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจและสร้างการจดจำรูปคำผ่านจินตภาพ
3	ใบงานทักษะภาษา	แบบฝึกปฏิบัติที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทนิทาน เน้นการฝึกเขียนสะกดคำจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับการเรียนรู้
4	บอร์ดเกม “นักสืบคำ รู้จำนิทานพื้นบ้าน”	สื่อการเรียนรู้เชิงกระตือรือร้น (Active Learning) ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์ผ่านการเล่นแบบกลุ่ม

2.2 กระบวนการเรียนรู้ผ่านนวัตกรรม นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้จากความจำเป็นการเรียนรู้ผ่านบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ “นิทาน” เป็นสื่อกลางในการนำเสนอคำศัพท์ ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถจดจำตำแหน่งสระและตัวสะกดได้แม่นยำขึ้นผ่านตัวละครและเนื้อเรื่องที่สนุกสนาน

2.3 คุณลักษณะเด่นของสื่อบอร์ดเกม บอร์ดเกม “นักสืบคำ รู้จำนิทานพื้นบ้าน” ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก นักเรียนได้ฝึกทักษะการสังเกต การสะกดคำ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีกติกา

ที่ไม่ซับซ้อนและมีจุดเฉลยคำตอบในตัว (Self-feedback) ช่วยลดความประหม่าในการเขียนผิด และเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารภาษาไทย

2.4 ผลการพัฒนาชุดการสอนจากนิทานพื้นบ้าน จำนวน 4 เรื่อง สรุปได้ว่า (1) ชุดการสอนโดยใช้นิทานเรื่อง เขาสรรพยา และหลวงพ่อธรรมจักร วัดธรรมามูล ช่วยทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเขียนคำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว (2) ชุดการสอนโดยใช้นิทานเรื่อง วังแม่ลูกอ่อน ช่วยทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเขียนคำที่ประสมด้วยสระประสม และ (3) ชุดการสอนโดยใช้นิทานเรื่อง หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า ช่วยทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านเขียนคำตามมาตราตัวสะกด 8 มาตรา

สรุปผลการสร้างและพัฒนาแสดงให้เห็นว่า การนำทุนทางวัฒนธรรมอย่างนิทานพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยี (PowerPoint) และสื่อทำมือ (บอร์ดเกม) สามารถยกระดับนวัตกรรมทางการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนวัยประถมศึกษา และสามารถตอบโจทย์การแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำในพื้นที่บริบทเฉพาะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอ วัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท มีดังนี้

3.1 พัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิเคราะห์ผลคะแนนแบบทดสอบการเขียนสะกดคำภาษาไทย (จำนวน 30 ข้อ) พบว่าก่อนการใช้นวัตกรรม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (Pre-test) อยู่ในระดับที่ควรพัฒนาอย่างยิ่ง โดยไม่มีนักเรียนคนใดสอบผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก แต่ภายหลังจากการใช้ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้าน ชัยนาท” พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (Post-test) คิดเป็นร้อยละ 92.19 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างเห็นได้ชัด

3.2 การจัดระดับความสามารถทางการเขียน เมื่อพิจารณาการกระจายตัวของระดับคะแนนตามเกณฑ์มาตรฐาน พบการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกที่สำคัญ ดังนี้

(1) ก่อนการใช้นวัตกรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีผลคะแนนอยู่ในระดับ “พอใช้” (ร้อยละ 43.75) และระดับ “ปานกลาง” (ร้อยละ 40.62) โดยมีนักเรียนเพียงร้อยละ 15.63 เท่านั้นที่อยู่ในระดับ “ดี” และไม่พบนักเรียนที่อยู่ในระดับ “ดีมาก”

(2) หลังการใช้นวัตกรรม ผลคะแนนของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับ “ดีมาก” สูงถึง 29 คน (คิดเป็นร้อยละ 90.62) และส่วนที่เหลืออีก 3 คนอยู่ในระดับ “ดี” (คิดเป็นร้อยละ 9.38) โดยที่ไม่มีนักเรียนคนใดอยู่ในระดับปานกลาง พอใช้ หรือปรับปรุงเลย ดังแสดงให้เห็นตามตาราง

ตารางที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบผลคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม

ข้อมูลเปรียบเทียบผลคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม (นักเรียนจำนวน 32 คน)				
ระดับผลคะแนน (การตีค่าระดับคะแนน)	คะแนนก่อนการใช้นวัตกรรม (คน)	ค่าร้อยละ	คะแนนหลังการใช้ นวัตกรรม (คน)	ค่าร้อยละ
ดีมาก (คะแนน 25 – 30)	0 คน	0	29 คน	90.62
ดี (คะแนน 19 – 24)	5 คน	15.63	3 คน	9.38

ตารางที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบผลคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม (ต่อ)

ข้อมูลเปรียบเทียบผลคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม (นักเรียนจำนวน 32 คน)				
ระดับผลคะแนน (การตีค่าระดับคะแนน)	คะแนนก่อนการใช้นวัตกรรม (คน)	ค่าร้อยละ	คะแนนหลังการใช้ นวัตกรรม (คน)	ค่าร้อยละ
ปานกลาง (คะแนน 13 – 18)	13 คน	40.62	0 คน	0
พอใช้ (คะแนน 7 – 12)	14 คน	43.75	0 คน	0
ปรับปรุง (คะแนน 0 – 6)	0 คน	0	0 คน	0
รวม	32 คน	100	32 คน	100

3.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนวัตกรรม ผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” เป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพสูงในการแก้ปัญหาทักษะการเขียนสะกดคำ การบูรณาการบริบทนิทานพื้นบ้านที่นักเรียนคุ้นเคยร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสื่อประสม ช่วยให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนผ่านจากสภาวะ “วิฤตการอ่านออกเขียนได้” ไปสู่การมีความสามารถในการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แสดงออกผ่านคะแนนร้อยละ 92.19 เป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของชุดการสอนนี้ว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนในพื้นที่บริบทชนบทได้เป็นอย่างดี ช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานทางภาษาที่เข้มแข็งพร้อมสำหรับการต่อยอดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำบลวังหมัน อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท ที่มีต่อการใช้ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น โดยครอบคลุมทั้งในส่วนของแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และแบบฝึกหัดทักษะการเขียนสะกดคำสรุปได้ดังนี้

4.1 ภาพรวมความพึงพอใจ ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท” ในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คิดเป็นร้อยละ 92.60 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมนี้สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม ดังแสดงให้เห็นตามตาราง

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชยันนาท”

ข้อที่	รายการประเมิน	พึงพอใจมากที่สุด 5 คะแนน	พึงพอใจมาก 4 คะแนน	พึงพอใจปานกลาง 3 คะแนน	พึงพอใจน้อย 2 คะแนน	พึงพอใจน้อยที่สุด 1 คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
แผนการสอนและสื่อ									
1	แผนการสอนและสื่อมีคำชี้แจงก่อนใช้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
2	สื่อมีภาพประกอบสีสันสวยงาม น่าสนใจ	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
3	สื่อช่วยให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียนรู้	4	1	0	0	0	4.80	96.00	0.45
4	สื่อมีสาระความรู้เหมาะต่อการดำเนินชีวิต	2	3	0	0	0	4.40	88.00	0.55
5	สื่อมีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	2	3	0	0	0	4.40	88.00	0.55
6	สื่อมีการใช้ภาษาสื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย และถูกต้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
7	สื่อมีการใช้ตัวหนังสือชัดเจน อ่านง่าย	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำ									
8	แบบฝึกหัดมีคำชี้แจงก่อนใช้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย	5	0	0	0	0	5.00	100	0.00

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านชัยนาท”
(ต่อ)

ข้อที่	รายการ ประเมิน	พึงพอใจ มากที่สุด 5 คะแนน	พึงพอใจ มาก 4 คะแนน	พึงพอใจ ปานกลาง 3 คะแนน	พึงพอใจ น้อย 2 คะแนน	พึงพอใจ น้อยที่สุด 1 คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
9	แบบฝึกหัดมีภาพประกอบ มีสีสันสวยงามน่าสนใจ	4	1	0	0	0	4.80	96.00	45.00
10	แบบฝึกหัดมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
11	คำที่นำมาฝึกเขียนสะกดคำมีความเหมาะสมในการเรียนรู้	4	1	0	0	0	4.80	96.00	45.00
12	เนื้อหาในแบบฝึกหัดเร้าความสนใจของนักเรียน ทำให้ต้องการรู้มากขึ้น	2	3	0	0	0	4.40	88.00	0.55
13	แบบฝึกหัดช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น	3	2	0	0	0	4.60	92.00	0.55
14	กิจกรรมในแบบฝึกหัดทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง	2	3	0	0	0	4.40	88.00	0.55
15	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4	1	0	0	0	4.80	96.00	0.45
รวม		47	28	0	0	0	4.63	92.60	0.49

4.2 ประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุด เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่าส่วนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 5.00 คิดเป็นร้อยละ 100) คือ “ความชัดเจนของคำชี้แจงในแบบฝึกหัด” ซึ่งสะท้อนว่านวัตกรรมมีการออกแบบขั้นตอนการเรียนรู้

ที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยเริ่มเรียน นอกจากนี้ยังมีประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่ได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4.3 ความน่าสนใจของสื่อการสอนทั้งสื่อเกม Power Point และบอร์ดเกม “นักสืบคำ รู้จำนิทานพื้นบ้าน” สามารถดึงดูดใจและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้ตลอดชั่วโมงเรียน

4.4 ความสอดคล้องของเนื้อหาในนิทานพื้นบ้านช่วยให้นักเรียนรู้สึกใกล้ชิดกับเนื้อหา ส่งผลให้มีความกระตือรือร้นในการฝึกเขียนสะกดคำมากกว่าการใช้แบบฝึกทักษะทั่วไป

4.5 สะท้อนผลจากการใช้งานจริง ในมุมมองของครูผู้สอนพบว่า ชุดการสอนนี้ช่วยลดภาระการเตรียมสื่อและช่วยให้การจัดการชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความสุขสนุกสนานและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การเปลี่ยนรูปแบบการเรียนสะกดคำให้เป็นเรื่องราวและการเล่นเกมช่วยลดความเครียดและความประหม่าในการเขียนผิดของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

สรุปภาพรวม ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.60) เป็นเครื่องยืนยันว่า “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านช่วยนาท” ไม่ได้เป็นเพียงนวัตกรรมที่ส่งผลดีต่อคะแนนสอบเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สร้างความสุขและแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาไทยให้กับนักเรียนในเขตพื้นที่เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

จากการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม “ชุดการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านช่วยนาท” คณะผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมี 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในประกอบด้วย การขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิหรือสาขาวิชา ขาดความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการขาดแคลนสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไปในโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร ปุ่มสีดา, ชญาพิมพ์ อุสาโห และ พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2564) ขณะที่ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายทางการศึกษา การจัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเช่นกัน ดังที่ปรากฏในงานวิจัยของ ชีราภรณ์ สุขจิตต์, สัมฤทธิ์ แสงทอง และกาญจนา บุญส่ง (2568)

2. ประสิทธิภาพของนิทานพื้นบ้านในการเป็นสื่อกลางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงถึงร้อยละ 92.19 ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับก่อนเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการใช้นิทานพื้นบ้านช่วยนาททั้ง 4 เรื่องช่วยให้นักเรียนเห็นภาพรวมของภาษาไทยในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมและเข้าถึงง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตตา บุญยศรี (2552) และ ศุภศิริ บุญประเวศ (2552) ที่ยืนยันว่าหนังสือนิทานช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนสะกดคำได้จริง เนื่องจากเนื้อหาที่มีความผูกพันกับบริบททางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนจดจำคำศัพท์ได้ดีขึ้น (อุมพร บุญถม 2553)

3. การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกผ่านนวัตกรรมสื่อประสม ความสำเร็จของชุดการสอนนี้เกิดจากการบูรณาการสื่อที่หลากหลาย อาทิ สื่อมัลติมีเดีย (Power Point) บอร์ดเกม “นักสืบคำ รู้จำนิทานพื้นบ้าน” ซึ่งช่วยเปลี่ยนบทบาทผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้น (Active Learning) สอดคล้องกับแนวคิดของ สุดารัตน์ เครือกลาง และชวนพิศ รักษาพวก (2567) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการอ่านและการเขียนผ่านกระบวนการเชิงรุกช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

4. การเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำภาษาไทยให้เป็นเรื่องราวนิทานพื้นบ้าน ควบคู่กับการใช้สื่อบอร์ดเกมที่มีกติกาเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน ทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้เกิดความต้องการมีส่วนร่วม ทำลายความสามารถ และทำให้ผู้เรียนต้องการแข่งขันเขียนสะกดคำกับเพื่อนร่วมชั้น สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานเพลิดเพลิน ลดความเครียด และลดความประหม่าในการเขียนคำภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิตดา ผดุงกิจ และรัชนิกร สุนนท์ (2566) ที่ระบุว่า ชุดกิจกรรมที่ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ช่วยให้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจากสื่อมีความท้าทาย ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและช่วยให้ทักษะคงทน เช่นเดียวกับ อภิญา มโนวงศ์ (2568) ที่พบว่าการใช้สื่อประเภทเกมสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนคำพื้นฐาน และเปลี่ยนการท่องจำที่น่าเบื่อให้เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถานศึกษาและครูผู้สอนควรนำชุดการสอนนี้ไปบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อาทิ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย โดยควรมีการจัดทำคู่มือการใช้งานสื่อประสม (Power Point และบอร์ดเกม) อย่างละเอียดเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ฝึกฝนนักเรียนต่อที่บ้านได้ในสถานการณ์ที่โรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ หรืออาจพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันสำหรับผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องสระเดี่ยวเสียงสั้น - เสียงยาว สระประสม และมาตราตัวสะกด นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลควรเน้นวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง เช่น การประเมินจากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการทำงานกลุ่ม มากกว่าการทดสอบด้วยกระดาษเพียงอย่างเดียว เพื่อลดความกดดันและสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยในระยะต่อไป ควรมีการพัฒนานวัตกรรมนี้ให้อยู่ในรูปแบบแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ต เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบดิจิทัลและช่วยให้นักเรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้นิทานพื้นบ้านได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงควรมีการขยายผลการใช้นวัตกรรมไปยังโรงเรียนอื่นนอกเหนือจากพื้นที่เดิม เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนในบริบทที่กว้างขึ้น และควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างการสอนด้วยนิทานพื้นบ้านกับสื่อประเภทอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาสื่อการสอนภาษาไทยให้มีความหลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวุฒิ ชูประทีป. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานพื้นบ้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไตรคาม จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชิราภรณ์ สุขจิตต์, สัมฤทธิ์ แสงทอง และกาญจนา บุญส่ง. (2568). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดเพชรบุรี. วารสารครุทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 5(3), 49-68

- ทัตพร ปุ่มสีดา, ชญาพิมพ์ อุสาโห และพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2564). การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา, *Journal of Education Studies*, 49(2), 1-15.
- เมตตา บุญยะศรี. (2552). การพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อส่งเสริมการอ่านและเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ศุภศิริ บุญประเวศ. (2552). การพัฒนาหนังสือนิทานเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐานสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุดารัตน์ เครือกลาง และ ชวนพิศ รักษาพวก. (2567). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 6(1), 74-84.
- สลินดา ผดุงกิจ และ รัชนิกร สุนนท์. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้
แบบใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *วารสารศึกษิตาลัย*, 13(1), 15-29.
- สุทธิณี ศรีเพชร. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้หนังสือนิทาน
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 5(13), 135 – 146.
- อภิญา มโนวงศ์. (2568). การใช้เกมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย. *วารสาร
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 16(2), 45-58.
- อุมารพ บุญถม. (2553). การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติผ่านนิทานครู
ภูมิปัญญาท้องถิ่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.